

POSTANOWIENIE

19 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 19 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku P.R.

z udziałem M.R. i K.R.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej K.R.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 26 lutego 2024 r., III Cz 246/23,

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od uczestnika postępowania J.R. na rzecz uczestniczki postępowania M.R. kwotę 8 100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia uczestnikowi postępowania J.R. do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

J.R. – uczestnik postępowania z wniosku P.R. z udziałem M.R. wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z 26 lutego 2024 r., odrzucające jego zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z 28 kwietnia 2023 r., którym Sąd odmówił J.R. dalszego udziału w sprawie w charakterze uczestnika.

Skarżący uzasadnił konieczność przyjęcia skargi do rozpoznania jej oczywistą zasadnością oraz nieważnością postępowania, wynikającą z pozbawienia skarżącego możliwości udziału w postępowaniu, a w konsekwencji możliwości obrony jego praw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Zgodnie z art. 519¹ § 1 i § 2 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie w ściśle określonych kategoriach spraw. Na przykład w sprawach z zakresu prawa rodzinnego złożenie skargi kasacyjnej jest możliwe tylko w sprawach o przysposobienie oraz o podział majątku wspólnego, pod warunkiem osiągnięcia progu wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości stu pięćdziesięciu tysięcy złotych (art. 519¹ § 2 k.p.c.). Zawsze jednak skarga kasacyjna może zostać wywiedziona jedynie od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy albo od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Katalog ten należy interpretować w sposób ścisły (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 31 października 2025 r., III CZ 155/25; z 18 września 2024 r., I CSK 3317/22; z 28 marca 2024 r., III CZ 206/23; z 23 stycznia 2024 r., III CZ 183/23; z 28 kwietnia 2021 r., III CZ 8/21)

Postanowienie odnoszące się do istoty sprawy rozstrzyga kwestie materialnoprawne zawarte we wniosku, natomiast postanowienia kończące postępowanie w sprawie odnosi się do zakończenia rozpoznawania sprawy jako dotyczącej określonego roszczenia lub żądania. Żadne z tych kryteriów nie spełnia orzeczenie w przedmiocie zażalenia na niedopuszczenie do udziału w sprawie. Sąd Najwyższy wyjaśniał już, że postanowienie niedopuszczające do udziału w sprawie odnosi się jedynie do sytuacji prawnej osoby pretendującej do uzyskania statusu uczestnika postępowania, nie kończy postępowania w sprawie, rozumianej jako określona całość poddana pod osąd, ani nie wyczerpuje istoty tej sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 6 grudnia 2019 r., I CZ 89/19; z 13 października 2017 r., I CZ 92/17 oraz z 18 maja 2017 r., III CZ 18/17).

Z tej przyczyny skargę kasacyjną należało odrzucić na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. jako niedopuszczalną. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy rozstrzygnął zaś na podstawie § 10 ust. 4 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 oraz § 2 pkt 7 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Mariusz Załucki

[SOP]